

Spis treści

Od autorów / 9

Przemysław Mrozowski, Janusz Nowiński

Tkanina herbowa z Łądu i zespół trzynastowiecznych tkanin dekorujących relikwie *Undecim Milium Virginum* w ołtarzu św. Urszuli w Łądzie / 12

Przemysław Mrozowski

Gest – herb – wizerunek – obyczaj

Kłęczenie w kulturze Zachodu średniowiecznego.

Gest ekspiacji – postawa modlitewna / 46

Herb w Polsce średniowiecznej: znak identyfikacji jednostki – wyraz więzi rodzinnej – świadectwo przynależności narodowej / 96

Kształt herbu a jego funkcje społeczne w Polsce średniowiecznej / 130

O sztuce i stylizacji heraldycznej w Polsce średniowiecznej / 146

Przesłanie symboliczne portretu w kulturze

Polski średniowiecznej / 190

Czy twarz może być zwierciadłem duszy?

Kilka refleksji nad początkami portretu w sztuce łacińskiego Zachodu / 212

Imagines maiorum – galerie przodków w kulturze dawnej Polski.

Między imaginacją a potrzebą wiarygodności / 228

Courtoisie à la polonaise – czyli o zachowaniach dworskich w Polsce średniowiecznej / 244

Wokół czupryny. Mały przyczynek do historii fryzury męskiej w Polsce doby nowożytnej / 256

Janusz Nowiński

***Ars in ecclesia* – idee i symbole – funkcje – interpretacje**

W klasztorze wieść życie pielgrzyma – interpretacja architektury i wnętrza kościoła św. Richariusza w Centuli (St. Riquier) w czasach Angilberta (799–814) w kontekście liturgii stacyjnej i kultu relikwii / 276

Ecclesia est paradisus – interpretacja kościoła jako Raju w średniowieczu / 296

Ara crucis – krucyfiks i ołtarz św. Krzyża we wnętrzu średniowiecznych świątyń / 316

Labirynt w średniowiecznych kościołach i klasztorach – droga i symbol drogi; alegoria ludzkiego życia i dążenia do zbawienia; przestroga; znak apotropaiczny / 342

Ewolucja formy chrzcielnicy i zabezpieczenie miejsca celebracji sakramentu chrztu efektem rosnącego znaczenia wody chrzcielnej i jej wykradania do praktyk magicznych / 376

Agnusków zapomniana moc, sława i piękno – rzecz o papieskim *Agnus Dei* / 410

Tabula memorialis z Lądu – oryginalny przykład dokumentacji historii i pamięci o zmarłych w cysterskim opactwie w pierwszej połowie XVIII wieku / 448

Hercules landensis – portret opata mecenasa Mikołaja Antoniego Łukomskiego pędzla Józefa Rajeckiego i rama jemu dedykowana / 470

Bibliografia / 498

Spis ilustracji / 530

**Miejsca pierwszych edycji artykułów publikowanych
w tym tomie** / 546